

**รายงานผลการตรวจสอบกิจการ
สหกรณ์ออมทรัพย์มหาวิทยาลัยขอนแก่น จำกัด
ประจำปีสิ้นสุดวันที่ 31 ธันวาคม 2557**

ตามมติที่ประชุมใหญ่สามัญประจำปี 2556 เมื่อวันที่ 25 มกราคม 2557 ได้เลือกตั้งให้ข้าพเจ้าและคณะเป็นคณะผู้ตรวจสอบกิจการ ของสหกรณ์ออมทรัพย์มหาวิทยาลัยขอนแก่น จำกัด ประจำปี 2557 โดยให้ปีทางบัญชีสิ้นสุดในวันที่ 31 ธันวาคม 2557 นั้น บัดนี้ คณะผู้ตรวจสอบกิจการฯ ใคร่ขอเสนอผลการตรวจสอบกิจการตามข้อบังคับของสหกรณ์ พ.ศ. 2556 หมวด 10 ข้อ 102 ประจำปีสิ้นสุดเดือนธันวาคม 2557 โดยสรุปผลการตรวจสอบดังต่อไปนี้

1. วัตถุประสงค์ของการตรวจสอบ

- 1.1 เพื่อตรวจสอบและประเมินผลการปฏิบัติงานทางด้านบัญชีและการเงิน
- 1.2 เพื่อให้ข้อเสนอแนะในการแก้ไขปรับปรุงการปฏิบัติงานด้านการบัญชีและการเงิน
- 1.3 เพื่อตรวจสอบและให้ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการดำเนินงานของสหกรณ์

2. ขอบเขตของการตรวจสอบ

- 2.1 ตรวจสอบความถูกต้องของการบันทึกบัญชีตามเอกสารหลักฐาน
- 2.2 ตรวจสอบการควบคุมการเงินตามระเบียบและข้อบังคับของสหกรณ์
- 2.3 ตรวจสอบการดำเนินงานตามวัตถุประสงค์ ข้อบังคับ ระเบียบและมติของที่ประชุม
- 2.4 ตรวจสอบการบริหารงานของคณะกรรมการดำเนินการตามแผนงานและงบประมาณที่กำหนดไว้

3. ผลการตรวจสอบและข้อเสนอแนะที่สมควรแก้ไข

3.1 ผลการดำเนินงาน

3.1.1 ด้านสมาชิก

- สมาชิกขอลาออกและย้ายออกระหว่างปี	298 คน
- สมาชิกสมัครเข้าใหม่และย้ายเข้าระหว่างปี	973 คน
- สหกรณ์มีสมาชิกคงเหลือ ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2557	6,966 คน
จำนวนสมาชิกเพิ่มขึ้นจากปี 2556	675 คน

ข้อสังเกต ในปี 2527 ที่ผ่านมา มีผู้ที่สนใจสมัครเข้าเป็นสมาชิกใหม่ 973 และขณะเดียวกันก็มีสมาชิกที่ขอลาออกจำนวน 298 คน ทำให้มีสมาชิกคงเหลือเมื่อสิ้นปี 2557 เป็นจำนวน 6,966 คน คิดเป็นอัตราการเพิ่มขึ้น ร้อยละ 10.72 สำหรับเหตุผลของการลาออกนั้น ร้อยละ 60.20 บอกว่ามีความประสงค์ในการขอรับเงินทุนเรือนหุ้นคืน ร้อยละ 13.71 ลาออกจากราชการ ร้อยละ 12.04 ถูกให้ออกจากการเป็นสมาชิกเนื่องจากขาดคุณสมบัติตามข้อบังคับของสหกรณ์ และร้อยละ 9.69 เสียชีวิต

ข้อเสนอแนะ สมาชิกควรต้องศึกษาในเรื่องเกี่ยวกับหน้าที่และสิทธิที่พึงได้รับของสมาชิก โดยเฉพาะในเรื่องของสวัสดิการต่างๆ เพื่อจะได้ทราบว่าถึงจะเกษียณอายุราชการแล้วก็ตาม ก็ยังสามารถที่จะ

จะเป็นสมาชิกของสหกรณ์ สามารถฝากเงิน ขอกู้เงินและได้รับสวัสดิการต่างๆเช่นเดิม เพียงแต่ต้องมาทำเรื่องการยินยอมให้สหกรณ์สามารถหักเงินบำนาญของสมาชิกได้ ซึ่งทางสหกรณ์ได้มีการจัดประชุมชี้แจงสำหรับผู้เกษียณอายุราชการ เป็นประจำล่วงหน้าก่อนทุกปีอยู่แล้ว

3.1.2 ด้านทุนดำเนินงาน

ในวันสิ้นปี 2557 สหกรณ์มีทุนดำเนินงาน ซึ่งประกอบด้วยทุนและหนี้สินทั้งสิ้นประมาณ 2,172 ล้านบาท โดยเป็นทุนเรือนหุ้นประมาณ 1,125 ล้านบาท เป็นทุนสำรองประมาณ 152 ล้านบาท และทุนอื่นๆอีกประมาณ 73 ล้านบาท ในส่วนหนี้สินมีประมาณ 820 ล้านบาท ซึ่งเกือบทั้งหมดหรือประมาณร้อยละ 96 เป็นเงินรับฝากจากสมาชิก ประมาณ 785 ล้านบาท สำหรับทุนเรือนหุ้นมีจำนวนเพิ่มขึ้นจากเมื่อสิ้นปีที่แล้วประมาณ 105 ล้านบาท และในรอบปี 2557 สหกรณ์มีรายได้จากดอกเบี้ยและผลตอบแทนจากเงินลงทุนสุทธิ 61.59 ล้านบาท และจากรายได้อื่นๆอีกประมาณ 30.72 ล้านบาท รวมเป็นเงินประมาณ 92.31 อย่างไรก็ตามในปี 2557 สหกรณ์มีค่าใช้จ่ายในการดำเนินงานประมาณ 22.82 ล้านบาท ทำให้ในปี 2557 สหกรณ์มีกำไรสุทธิ ประมาณ 69.49 ล้านบาท มากกว่าปี 2556 ประมาณเกือบ 7 ล้านบาท

ข้อสังเกต ในปี 2557 มีสมาชิกที่ขอสมัครเข้าเป็นสมาชิกมากขึ้น อาจเป็นผลจากการที่สหกรณ์มีผลการดำเนินงานที่ดี มีรายได้และผลกำไรสูงขึ้น รวมทั้งการเดินทางประชาสัมพันธ์ของคณะกรรมการฝ่ายการศึกษา ซึ่งทำให้มีผู้สนใจซื้อหุ้นเรือนหุ้นของสหกรณ์เพิ่มขึ้น ส่วนการที่ในปี 2557 สหกรณ์มีรายได้และผลกำไรเพิ่มขึ้น เนื่องจากมีสมาชิกที่เข้ามาใช้บริการธุรกิจด้านเงินกู้ที่เพิ่มขึ้น ทำให้มีรายได้จากดอกเบี้ยรับมากขึ้น

ข้อเสนอแนะ สหกรณ์ควรพิจารณาการอนุมัติสินเชื่อให้เป็นไปตามระเบียบอย่างเคร่งครัด เพื่อไม่ให้เกิดความเสียหายต่อสหกรณ์ในอนาคต โดยเฉพาะการที่จะต้องสำรองหนี้สงสัยจะสูญและหนี้สูญ อันเนื่องจากสมาชิกไม่มีเงินได้รายเดือนเพียงพอให้หักเพื่อเป็นเงินงวดชำระหนี้ ทำให้ต้องตั้งเป็นค่าใช้จ่ายตามระเบียบของกรมตรวจบัญชีสหกรณ์ที่จะต้องไปหักจากรายได้ของสหกรณ์ ทำให้ผลกำไรลดลง ซึ่งมวลสมาชิกจะต้องรับผิดชอบร่วมกัน

3.2 ด้านบริหาร

การบริหารงานของคณะกรรมการฯ ในรอบปีที่ผ่านมา ได้เป็นไปตามนโยบาย แผนงาน กฎหมาย ข้อบังคับ ระเบียบและมติต่างๆ ตามที่คณะกรรมการฯ ได้พิจารณาตีความและเห็นชอบตามอำนาจ ทั้งนี้โดยมีคณะผู้ตรวจสอบกิจการสหกรณ์ ได้เข้าร่วมประชุมทุกครั้ง รวมทั้งในบางครั้งที่มีเรื่องสำคัญ ก็จะมีผู้ตรวจการสหกรณ์ จากสำนักงานสหกรณ์จังหวัดขอนแก่น และผู้ตรวจบัญชีสหกรณ์ จากสำนักงานตรวจบัญชีสหกรณ์จังหวัดขอนแก่น เข้าร่วมประชุมเพื่อให้คำปรึกษาและข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะ คณะกรรมการดำเนินการ ควรคำนึงถึงความมั่นคงของสหกรณ์และความเที่ยงธรรมต่อมวลสมาชิกเป็นหลักการในเบื้องต้น เพื่อมิให้เกิดความผิดพลาดในการตัดสินใจ โดยเฉพาะเรื่องของการอนุมัติเงินกู้เป็นกรณีพิเศษหรือเป็นรายๆไป ที่ระเบียบกำหนดให้อยู่ในดุลยพินิจของคณะกรรมการ

ซึ่งอาจทำให้เกิดความเสียหายแก่สหกรณ์และเกิดความเดือดร้อนกับตัวของสมาชิกเองในระยะเวลาข้างหน้า ที่สมาชิกบางรายต้องรับภาระหนี้สินเกินกำลังที่จะชำระคืน

3.3 ด้านบัญชี

การปฏิบัติการด้านการบัญชี

- เอกสารประกอบการลงบัญชี พบว่า ครบถ้วน ถูกต้อง
- การบันทึกบัญชีสหกรณ์ พบว่า เรียบร้อยและเป็นปัจจุบัน

3.4 ด้านการเงิน

การปฏิบัติการด้านการเงิน

สหกรณ์มีการรับจ่ายและเก็บรักษาเงินสด ตามระเบียบที่สหกรณ์กำหนด การใช้จ่ายเงินต่างๆ เป็นไปตามงบประมาณรายจ่ายที่ที่ประชุมใหญ่ได้อนุมัติ ทั้งนี้ ในระหว่างปีได้มีการขออนุมัติถัวเฉลี่ยค่าใช้จ่ายในงบประมาณรายจ่ายในบางหมวดบางรายการ ซึ่งสามารถกระทำได้ตามระเบียบ

ข้อเสนอแนะ ในการกำหนดงบประมาณรายจ่ายประจำปี สหกรณ์ควรได้พิจารณาวิเคราะห์ถึงค่าใช้จ่ายในแต่ละหมวดรายการให้เหมาะสมเพื่อที่จะได้ไม่ต้องไปขอถัวเฉลี่ยในหมวดรายการอื่นซึ่งอาจมีผลกระทบต่อการทำงานในหมวดนั้นๆ และในบางรายการที่สามารถปรับปรุงลดได้ก็ควรปรับลดเพื่อให้เกิดความพอดีกับฐานะทางการเงินของสหกรณ์

3.5 ด้านสินเชื่อ

เมื่อสิ้นปี 2557 สหกรณ์ มีเงินกู้สะสมคงเหลือทั้งหมดของสมาชิกที่ขอกู้ยืม ดังนี้

- (1) เงินกู้สามัญ จำนวนเงิน 946,002,833.37 บาท เพิ่มขึ้นจากปีที่แล้วซึ่งอยู่ที่ 857,195,940.40 บาท
 - (2) เงินกู้พิเศษ จำนวนเงิน 638,045,513.76 บาท เพิ่มขึ้นจากปีที่แล้วซึ่งอยู่ที่ 564,446,823.44 บาท
 - (3) เงินกู้ฉุกเฉิน จำนวนเงิน 418,978,670.56 บาท เพิ่มขึ้นจากปีที่แล้วซึ่งอยู่ที่ 316,810,098.82 บาท
- รวมเป็นเงินกู้ทั้งสิ้น 2,003,027,017.69 บาท เพิ่มขึ้นจากปีที่แล้วซึ่งอยู่ที่ 1,720,452,862.66 บาท

ข้อสังเกต จะเห็นได้ว่า มูลค่าหนี้สะสมคงเหลือทุกประเภทมีจำนวนเพิ่มขึ้นจากปีที่ผ่านมา เป็นเพราะยังมีสมาชิกที่เคยเข้าร่วมโครงการ ช.พ.ค. ยังคงมาใช้บริการเงินกู้จากสหกรณ์โดยตลอด ทั้งนี้โดยใช้นโยบายพิเศษต่างๆ เช่น การขอยกเว้นค่านวนค่างวด ช.พ.ค. เพื่อให้มีเงินเดือนคงเหลือเป็นค่าครองชีพตามที่ทางสหกรณ์กำหนด เป็นต้น นอกจากนี้ สมาชิกมีการขอกู้เงินประเภทฉุกเฉินเพิ่มขึ้นกว่าเงินกู้ประเภทอื่นๆ อีกด้วย

ข้อเสนอแนะ ในการอนุมัติเงินกู้ ควรพิจารณาให้เป็นไปตามระเบียบว่าด้วยเงินกู้ เช่น สิทธิในการกู้หลักประกันเงินกู้ สถานภาพทางการเงินและความสามารถในการชำระคืนของผู้กู้ รวมทั้งเงินค่าครองชีพคงเหลือให้เป็นไปตามประกาศของทางมหาวิทยาลัยด้วย ไม่ควรใช้กรณีพิจารณาเป็นกรณีพิเศษ เพื่อลดความเสี่ยงในการที่จะเกิดหนี้สงสัยจะสูญและหนี้สูญในโอกาสต่อไป รวมทั้งไม่ควรสนับสนุนให้สมาชิกเป็นหนี้ของสถาบันการเงินอื่นอีก ซึ่งจะเป็นการระดมอย่างมาต่อตัวสมาชิกเอง

3.6 ด้านเงินรับฝาก

เมื่อสิ้นปี 2557 สหกรณ์มีเงินรับฝากคงเหลือจากสมาชิกที่ฝากเงิน 3 ประเภท ดังนี้

- (1) เงินรับฝากประจำ 157,357,050.77 บาท น้อยกว่าปีที่แล้ว ซึ่งอยู่ที่ 158,533,290.79 บาท
 - (2) เงินรับฝากออมทรัพย์ 42,117,263.37 บาท น้อยกว่าปีที่แล้ว ซึ่งอยู่ที่ 44,319,076.16 บาท
 - (3) เงินรับฝากออมทรัพย์พิเศษ 582,748,853.81 บาท มากกว่าปีที่แล้ว ซึ่งอยู่ที่ 474,857,399.34 บาท
 - (4) เงินรับฝากทวีสิน 3,293,100.00 บาท มากกว่าปีที่แล้ว ซึ่งอยู่ที่ 1,995,500.00 บาท
- รวมเป็นเงินรับฝากคงเหลือทั้งสิ้น 785,516,722.95 บาท มากกว่าปีที่แล้ว ซึ่งอยู่ที่ 679,705,266.29 บาท

จะเห็นว่า ยอดเงินรับฝากโดยรวมที่ได้จากสมาชิกเมื่อเปรียบเทียบกับปีที่ผ่านมา จะมีปริมาณมากกว่า ประมาณ 105.8 ล้านบาท ถึงแม้ว่าเงินรับฝากประจำ และเงินฝากออมทรัพย์จะลดลง แต่มีสมาชิกอีกบางส่วนพอใจที่จะใช้บริการเงินฝากออมทรัพย์พิเศษและเงินฝากทวีสิน เนื่องจากยังมีอัตราดอกเบี้ยที่สูงกว่าสถาบันการเงินอื่น ทำให้มีการฝากเงินเพิ่มขึ้น

ข้อเสนอแนะ สหกรณ์ควรมีการประชาสัมพันธ์โดยการเปรียบเทียบกับสถาบันการเงินอื่น ให้สมาชิกได้ทราบถึงอัตราดอกเบี้ยเงินฝากที่จะได้รับ และความมั่นคงของสหกรณ์จากการนำเงินไปฝากไว้ ที่จะทำให้สหกรณ์สามารถพึ่งพาตนเองได้จากการร่วมมือกันของสมาชิกตามแนวทางของหลักการสหกรณ์

3.7 ด้านหนี้สิน

เมื่อสิ้นปี 2557 สหกรณ์มีหนี้สินทั้งหมด ประกอบด้วย เงินรับฝากจากสมาชิก หนี้สินหมุนเวียนอื่นๆ เช่น เงินสะสมสงเคราะห์ครอบครัวผู้เสียชีวิต และหนี้สินไม่หมุนเวียน เช่น เงินสำรองบำนาญเจ้าหน้าที่ รวมทั้งสิ้น 820.70 ล้านบาท ซึ่งหนี้สินร้อยละ 95.71 เป็นเงินรับฝากจากสมาชิก

ข้อสังเกต เป็นที่น่ายินดีที่ ปัจจุบันสหกรณ์ปลอดภาระหนี้สินจากสถาบันการเงินภายนอกทั้งหมด และสามารถพึ่งพาเงินทุนของตนเองได้ ตามหลักการสหกรณ์อย่างแท้จริง ดังนั้น สหกรณ์พึงต้องรักษาสถานภาพเช่นนี้ต่อไปให้ยืนนานและอย่างยั่งยืน ซึ่งจะทำให้เกิดผลดีต่อสหกรณ์และสมาชิกเป็นอย่างมาก เนื่องจากรายได้ที่เกิดขึ้นทั้งหมด จะตกอยู่กับมวลสมาชิก

3.8 ด้านสินทรัพย์

เมื่อสิ้นปี 2557 สหกรณ์มีสินทรัพย์ ทั้งที่เป็นสินทรัพย์หมุนเวียน เช่น เงินสด เงินฝากธนาคาร เงินฝากสถาบันการเงินอื่น เงินให้กู้ยืมระยะสั้นและระยะยาว และสินทรัพย์ไม่หมุนเวียน คิดเป็นมูลค่า 2,172,623,802.30 บาท เพิ่มขึ้นจากปี 2556 ซึ่งเท่ากับ 1,948,605,566 บาท เป็นมูลค่า 224,018,236.30 บาท หรือเพิ่มขึ้นร้อยละ 11.49 ซึ่งเกือบทั้งหมดของสินทรัพย์ ได้แก่ เงินที่สมาชิกที่ขอกู้ยืมเงินประเภทต่างๆ รวมเป็นเงิน 1,976,611,783.12 บาท หรือคิดเป็นร้อยละ 90.97 ของสินทรัพย์ทั้งหมด ส่วนที่เหลืออีกร้อยละ 9.03 เป็นเงินสด เงินฝากสถาบันการเงิน เงินลงทุนระยะยาว และอื่นๆ

ข้อสังเกต เป็นที่น่าสังเกตว่า ในบรรดาสินทรัพย์ทั้งหมดนั้น จะมีสินทรัพย์ไม่หมุนเวียน ที่เป็นเงินให้กู้ยืมระยะยาวกับสมาชิกที่ยังไม่ถึงกำหนดชำระคืนมากถึงประมาณ 1,376 ล้านบาท ซึ่งอาจจะมีปัญหา

เกี่ยวกับสภาพคล่องของสหกรณ์อยู่บ้างในระยะต่อไป ที่สหกรณ์อาจไม่สามารถบริการให้กับสมาชิกได้ตามจำนวนและในระยะเวลาที่ต้องการใช้เงิน

3.9 ด้านทุน

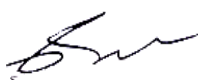
เมื่อสิ้นปี 2557 สหกรณ์มีทุนทั้งสิ้น 1,351,922,122.81 บาท สูงขึ้นกว่าเมื่อสิ้นปี 2556 ซึ่งอยู่ที่ 1,234,185,330.87 บาท คิดเป็นอัตราเพิ่มร้อยละ 9.53 โดยแยกเป็นเรือนหุ้นทั้งสิ้น 1,125,613,670 บาท สูงขึ้นกว่าเมื่อสิ้นปี 2556 ซึ่งเท่ากับ 1,020,916,130 บาท คิดเป็นอัตราเพิ่มร้อยละ 10.25 และเป็นทุนสำรอง 152,806,168.12 บาท สูงขึ้นกว่าเมื่อสิ้นปี 2556 ซึ่งเท่ากับ 146,547,901.08 บาท คิดเป็นเพิ่มร้อยละ 4.27 นอกจากนี้ สหกรณ์ยังมีผลประกอบการที่ทำให้ได้กำไรสุทธิประจำปี 2557 เป็นเงิน 69,490,080.80 บาท มากกว่าปี 2556 ซึ่งเท่ากับ 62,582,670.38 บาท เพิ่มขึ้นประมาณ 6.907 ล้านบาท ทั้งนี้ เป็นเพราะในปี 2557 มีรายได้รับจากดอกเบี้ยเงินกู้เพิ่มขึ้น อันเนื่องมาจากยอดเงินกู้โดยรวมเพิ่มขึ้น

ข้อสังเกต จะสังเกตได้ว่า การเพิ่มขึ้นของทุนดำเนินงานและทุนเรือนหุ้นทุนมีอัตราการเพิ่มอยู่ในระดับที่น่าพอใจซึ่งแสดงให้เห็นถึงความมั่นคงของสหกรณ์ที่มีมากขึ้น เนื่องจากสหกรณ์ได้รับเงินค่าหุ้นที่กองคลังหักจากเงินได้รายเดือนของสมาชิกได้อย่างสม่ำเสมอเป็นประจำทุกเดือนจึงทำให้สหกรณ์มีทุนเรือนหุ้นเพิ่มขึ้นทุกเดือน

3.10 ข้อเสนอแนะทั่วไป

ตามที่รัฐบาลได้ออก พระราชบัญญัติ แก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ (ฉบับที่ 20) พ.ศ. 2557 อันมีสาระสำคัญที่เกี่ยวกับการค้าประกันของผู้ค้าประกันที่ไม่ต้องรับผิดชอบอย่างเดียวกับลูกหนี้ร่วมหรือในฐานะเป็นลูกหนี้ร่วม โดยให้มีผลใช้บังคับเมื่อพ้นกำหนดเก้าสิบวันนับแต่วันประกาศในราชกิจจานุเบกษา ซึ่งจะบังคับใช้ตั้งแต่ประมาณกลางเดือนกุมภาพันธ์ 2558 เป็นต้นไป อาจทำให้มีผลกระทบต่อการติดตามทวงหนี้ของสมาชิกสหกรณ์ที่เป็นลูกหนี้และไม่สามารถชำระหนี้ได้ อันจะทำให้เกิดความเสียหายต่อสหกรณ์ได้ ดังนั้น ใคร่ขอเสนอแนะให้สหกรณ์ควรมีการแก้ไขระเบียบว่าด้วยเงินกู้เพื่อป้องกันความเสียหายที่อาจจะเกิดขึ้นในอนาคต หรือพิจารณาการให้สินเชื่อย่างเคร่งครัด โดยเฉพาะสมาชิกที่มีคุณสมบัติและเงื่อนไขการค้าประกันที่น่าจะทำให้เกิดความเสียหายต่อการชำระคืนเงินกู้ตามกำหนดด้วย

สำหรับด้านตัวสมาชิก ที่คิดว่าตนเองมีปัญหาด้านการเงิน ใคร่ขอเสนอแนะให้มีวินัยทางการเงินในการใช้จ่าย ไม่ใช่จ่ายจนเกินตัว ยึดถือหลักเศรษฐกิจพอเพียง หรือจัดทำบัญชีครัวเรือนเพื่อตรวจสอบตนเอง โดยเฉพาะสมาชิกที่กู้เงินจากสหกรณ์ไปแล้ว ก็ควรจะมีวินัยในการชดใช้เงินคืน เพื่อไม่ให้เกิดความเดือดร้อนต่อตนเองและผู้ค้าประกัน และเกิดผลกระทบต่อมวลสมาชิกที่ต้องรับภาระร่วมกันในการสำรองหนี้สงสัยจะสูญและหนี้สูญทั้งที่ไม่ได้รู้เห็นด้วยเลย

(รองศาสตราจารย์อัมพน ห่อนาค)

หัวหน้าคณะผู้ตรวจสอบกิจการประจำปี 2557